

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра конституційного, міжнародного та адміністративного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕРЖАВНЕ ПРАВО ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН
Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-наукова програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28.12.2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Державне право зарубіжних країн
Викладач (-і)	Зінич Любомир Васильович
Контактний телефон викладача	+38 (0342) 596134
Е-mail викладача	liubomyr.zynych@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	<p>Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kkmtap.pnu.edu.ua/%d0%b3%d1%80%d0%b0%d1%84%d1%96%d0%ba%d0%b8-%d0%bd%d0%b0%d0%b2%d1%87%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d0%be%d0%b3%d0%be-%d0%bf%d1%80%d0%be%d1%86%d0%b5%d1%81%d1%83/</p> <p>Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань.</p>
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни «Державне право зарубіжних країн» є конституційні відносини, які визначають основні засади, на яких ґрунтується порядок і свобода у певній державі. Предметом державного права зарубіжних країн є виступають насамперед і переважно суспільно-політичні відносини, які складаються в ході взаємодії індивіда, колективу або суспільства в цілому з державою, з публічною владою.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістовних модулів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Державне право зарубіжних країн: загальна характеристика; - Державне право зарубіжних країн: особлива частина. <p>Державне право зарубіжних країн – це сукупність норм, які закріплюють основи суспільного устрою, порядок формування, організацію і компетенцію найважливіших ланок державного механізму, політико-територіальну організацію держави, а також визначають основи взаємодії держави і особи.</p> <p><u>Основними джерелами</u> цієї галузі виступають: Конституції, нормативно-правові акти, регламенти парламентів, акти органів конституційного контролю, акти органів місцевого самоврядування, конституційні договори, судові прецеденти, джерела релігійного характеру, конституційні звичаї.</p> <p>Конституційне право зарубіжних країн будучи однією із галузевих конституційно-правових наук вивчає норми і конституційно-правові інститути, суспільні відносини врегульовані ними, практику реалізації норм і інститутів конституційного права, аналізує закономірності їхнього розвитку в зарубіжних країнах.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою дисципліни</u> «Державне право зарубіжних країн» є формування у студентів цілісного уявлення про міжнародне та національне право як особливі системи права; надання необхідних знань національних і міжнародно-правових актів, умінь та навичок правильного їх застосування; формування вмій і навичок роботи з нормативно-правовими документами, їх грамотну класифікацію, вміння правильно використовувати юридичні терміни; формування наукового світогляду; визначення проблем, що виникають при його застосуванні та шляхи їх усунення.</p> <p>Таким чином, метою навчальної дисципліни є аналіз та вивчення принципів та норм, які регулюють внутрішню структуру держав, історичні передумови сучасних</p>	

державотворчих процесів.

Основними цілями навчальної дисципліни є системний і комплексний підхід до вивчення конституційно-правових відносин, особливостей організації державної влади, сутності інститутів глави держави, законодавчої і виконавчої влади.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Фахові компетентності:

- Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності в Україні та світі, розуміння їх правової природи.
- Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, практики Європейського суду з прав людини та інших європейських і міжнародних судових та правозахисних інституцій.
- Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

Програмні результати навчання:

- Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання на базі актів національного законодавства України, законодавства європейських країн та основоположних принципів міжнародного права.
- Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.
- Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів в Україні та світі.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий
3	081 Право	2	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Державне (конституційне) право як галузь права, державне право зарубіжних країн як наука і навчальна дисципліна.	1	2	8
Тема 2. Сучасні моделі конституцій.	1	2	6
Тема 3. Конституційний статус людини і громадянина.	2	2	5
Тема 4. Форми держави.	2	2	6
Тема 5. Парламент в зарубіжних країнах. Глава держави.	2	2	8
Тема 6. Виконавча влада. Уряд.	-	2	6
Тема 7. Конституційне право європейських країн (Польща, Франція, Італія).	2	2	9

Тема 8. Конституційне право Сполучених Штатів Америки.	2	2	8	
Тема 9. Політичні інститути і конституційне право Німеччини.	-	2	4	
	ЗАГ.:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Загальна система оцінювання навчальної є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, зі змінами – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту</i></p> <p>https://law.pnu.edu.ua/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d1%82%d0%b0-%d0%bb%d0%be%d0%ba%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d1%96-%d0%b0%d0%ba%d1%82%d0%b8/</p>			
Вимоги до письмових робіт	<p>Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами однієї письмової модульної контрольної роботи. Робота виконується на 8 семінарському занятті та охоплює два змістових модулі:</p> <p>На контрольну виноситься 1 описове завдання, яке оцінюється в 15 балів, 2 коротких запитання нормативного змісту (визначення понять), які оцінюються по 5 балів, практичне/схематичне завдання (17 балів), 2 тестові запитання, які оцінюються по 4 бали.)</p> <p>Максимальний бал за контрольну становить 50 балів.</p> <p><u>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів)</u> студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань <i>знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри</i></p> <p>https://kkmtp.pnu.edu.ua/%d1%82%d0%b5%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%ba%d0%b0-%d0%ba%d1%83%d1%80%d1%81%d0%be%d0%b2%d0%b8%d1%85-%d1%82%d0%b0-%d0%b4%d0%b8%d0%bf%d0%bb%d0%be%d0%bc%d0%bd%d0%b8%d1%85-%d1%80%d0%be%d0%b1%d1%96%d1%82/</p>			
Семінарські заняття	<p>Оцінюються у за 4 рівневою шкалою (від 2 до 5). Сума отриманих оцінок за практичні завдання та самостійну роботу (крім оцінки «2») ділиться на загальну кількість оцінок та множиться на коефіцієнт 9 – це бали за практичні заняття та самостійну роботу студентів (максимум 45 балів). Детальніше оцінювання описано у Положенні про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту</i></p> <p>https://law.pnu.edu.ua/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d1%82%d0%b0-%d0%bb%d0%be%d0%ba%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d1%96-%d0%b0%d0%ba%d1%82%d0%b8/</p>			
Умови допуску до підсумкового	<p>Відсутність пропусків занять, написання письмової модульної контрольної роботи.</p> <p>Наявність підсумкової оцінки (в балах) за практичні заняття,</p>			

контролю	самостійну роботу, контрольну роботу, індивідуальні завдання (максимум 50 балів).
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік 3 семестр навчання (максимум 50 балів) Форма здачі: письмова – за умов стаціонарного навчання тестові завдання – за умов дистанційного навчання. Структура білета: При письмовій формі - за кожне завдання виставляється відповідна кількість балів, яка зазначена в білеті, якщо відповідь на питання неповна – проставляється відповідна частина балів із зазначеної. При тестовому контролі знань в системі дистанційного навчання правильна відповідь на тестове завдання передбачає відповідні бали, які зараховуються студенту автоматично.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: очікується, що при написанні письмових робіт студенти мають проявити творче та аналітичне мислення, вміння аналізу суспільних процесів в контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання, вміння проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел із відповідними посиланнями на використані джерела для запобігання плагіату.

Академічна доброчесність: очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Загалом, всі студенти мають відвідувати лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски семінарських (практичних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/>).

8. Рекомендована література

1. Конституційне право зарубіжних країн : підручник / Н.В. Мішина, В.О. Міхальов, В.О. Куранін та ін. ; за ред. Н.В. Мішиної, В.О. Міхальнової. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. – 644 с.
2. Європейська модель конституціоналізму: системно-аксіологічний аналіз : монографія / О. М. Бориславська. – Харків : Право, 2018. – 384 с.
3. Nora Hedling The fundamental of constitution. International IDEA Constitutional BRIEF. February 2017. URL: <https://www.idea.int/sites/default/files/publications/the-fundamentals-of-a-constitution.pdf>(дата звернення 18.01.2021).
4. Acquisition and loss of citizenship in EU Member States Key trends and issues. Authors: Maria Margarita Mentzelopoulou and Costica Dumbrava Members' Research Service PE 625.116 – July 2018. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/625116/EPRS_BRI\(2018\)625116_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/625116/EPRS_BRI(2018)625116_EN.pdf)(дата звернення 21.01.2021).
5. The Global State of Democracy 2019 Addressing the Ills, Reviving the Promise. URL: <https://www.idea.int/sites/default/files/publications/the-global-state-of-democracy-2019.pdf> (дата звернення: 20.01.2021).

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури,

нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних розробках:

1. Зінич Л.В. Державне право зарубіжних країн (англійською мовою): методичні вказівки для практичних занять (студентів денної форми навчання). Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2022.

Розміщено на сайті кафедри:

<https://kkmtap.pnu.edu.ua/%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d0%bd%d0%b0-%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%ba%d1%82-%d1%80%d0%be%d0%b1-%d0%b1%d0%b0%d0%ba%d0%b0%d0%bb%d0%b0%d0%b2%d1%80/>

2. Зінич Л.В. Державне право зарубіжних країн (англійською мовою): методичні вказівки для самостійної роботи (студентів денної форми навчання). Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2022.

<https://kkmtap.pnu.edu.ua/%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d0%bd%d0%b0-%d1%81%d0%b0%d0%bc-%d1%80%d0%be%d0%b1-%d0%b1%d0%b0%d0%ba%d0%b0%d0%bb%d0%b0%d0%b2%d1%80/>

Викладач

Любомир

ЗІНИЧ

викладач кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права,
навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника